

O d ů v o d n ě n í:

Zákon zná trojí způsob povolání k úřadu poručníka a sice testamentem či poslední vůlí (§ 196 obč. zák.), zákonem (§ 198 obč. zák.) a soudem (§ 199 obč. zák.). Při ustanovení poručníka má se soud přidržeti tohoto pořadí zákonem stanoveného, poněvadž osoba k úřadu poručníka poslední vůlí neb zákonem k tomu povolána má k tomu nárok, pak-li zájem dítěte nevyžaduje jiného opatření. Dle § 196 obč. zák. přísluší především poručenství tomu, koho otec dítěte k tomu povolal, pak-li tu není překážek dle § 191—194 obč. zák. Toto povolání zove zákon testamentárním aneb dle poslední vůle (§§ 196, 198, 211 obč. zák.), poněvadž obyčejně se stává v poslední vůli. Tomu však není tak rozuměti, jak činí nižší soudy, že by se vyžadovalo formy předepsané pro platné poslední pořízení. Stačí, když projev vůle nebo přání otce dítěte v tomto směru stal se dokazatelně za náležitostí předepsaných v § 565 obč. zák. Nestojí-li v cestě překážky, jak shora uvedeno, pak dbáti jest vůle otcovy takto projevené jako výronu jeho otcovské moci.

Že otec dítěte na případ svoji smrti vyjádřil tuto vůli, aby jeho bratr E. Č. byl dítěti poručníkem a je dostal do své výchovy, bylo zjištěno udáním J. R., F. H. a F. F.

Nepadá na váhu, že otec dítěte učinil tak též snad z nevěle proti svému tchánu, neboť i rekursní soud přiznává, že strýc dítěte se až dosud rádně a pečlivě o dítě staral. Ohledně jeho osoby není tedy dle zákona nejmenší překážky, aby poručenství nemohlo jemu býti svěřeno. Dle zjištění ve spise a dle vyžádaných zpráv navštěvovalo děvče pilně obecnou školu a navštěvuje nyní pomocnou školu v Ch., kdež požívá výchovy účelné právě vzhledem k její duševní zaostalosti, dítě jest také jinak dobře zaopatřeno v rodině svého strýce, jenž již dříve jevil živý zájem pro potřeby a práva dítěte, postarav se zejména o zabezpečení jeho výchovacích příspěvků. K tomu jest uvážiti, že strýc děvčete, jenž jest v plné mužné síle a hospodářsky dobře situován, k tomu již poručníkem druhého nezl. dítěte zemřelého A. Č., jest schopnější pro obstarávání poručenských záležitostí než děd z mateřské strany, třeba rovněž ze starostlivé péče o dítě se uchází o poručenství, an jest již, jak sám udává, stár 72 roků, tedy ve věku již pokročilém. Také další prospěch dítěte a jeho blaho vyžaduje, aby nebylo znova vytrhováno z rodinného a výchovného prostředí, ve kterém nyní již po delší dobu se nachází.

Dovolací stížnost s hlediska § 16 nesp. pat. jest tedy odůvodněna, poněvadž nižší soudy vycházely ze zřejmě nesprávného výkladu § 196 obč. zák. a bylo jí tedy vyhověti tím způsobem, jak shora rozhodnuto.

Dr. Togner:

K novelisaci předpisů o dávce z přírůstku hodnoty.

K novelisaci předpisů o dávce z přírůstku hodnoty, za níž jsem po čtyry roky bojoval jak v různých časopisech tak i na schůzích, píše několik slov.

Neznám zákona, který byl příčinou tolika sporů, vád a různic, tolika nářků a možno bez nadsázky říci i slz, který tak rušivě zasahoval do velkého odvětví obchodu realitního, snižoval cenu půdy a ohrožoval finanční morálku poplatníků, a který byl tak nespravedlivý i co do

způsobu vyměrování i co do výše dávky jako dávkové řády z roku 1920 a 1922.

Proto uvítán byl s velkou radostí nový dávkový řád ze dne 25. června 1926 č. 121 sb. z. a nař., který sice pomíjí požadavky o novelisaci předpisů dávkových pokud se týče ukládacího řízení, ručení za dávku a rozšíření okruhu dávkou prostých osob i právních jednání — viz mé články v č. 5. a 6. ročníku IV. t. l. — avšak dávku značně snižuje, přibližuje jí valutárním a ziskovým poměrům při prodeji nemovitostí, odnímá jí tím dosavadní ostří a vrací opět dávku jejímu původnímu účelu: zdanění při převodu nemovitostí bez přičinění dosavadního vlastníka vyvolaný vzestup ceny realit, tedy bezpracný důchod, kdežto dosud dávka ve své výši znamenala neoprávněnou konfiskaci čtvrtiny kupní ceny.

Ministr dr. Engliš splnil tak krásně svůj slib daný zástupcům průmyslu při nastoupení svého úřadu, kdy, jak v denních listech bylo uveřejněno, prohlásil dávku z přírůstku hodnoty v tehdejší výši za neudržitelnou. Veškeré pronášené stesky tlumeny jsou značným snížením dávky uvedeným nařízením stanoveným.

Má-li však dávka z přírůstku hodnoty potrvati i dále, musí dojíti i k novelisaci ve směru výše naznačeném a zvláště k reformě ukládacího řízení, neboť dnešní dávka v mnohých a mnohých případech nebude krýti výlohy spojené s ukládáním, a taková dávka je pak zbytečná. Musí se pomýšleti na to, by k úspoře těchto výloh dávka tato případně vyměřována byla jako přírážka ku státním převodním poplatkům poplatkovými úřady, ovšem taková úprava předpokládá především delší statistické šetření o výnosu dávky dle nového nařízení.

Nemohu těchto několik řádků zakončiti lépe, než tlumočím-li vřelý dík především ministru dru Englišovi a vládě, která nařízení toto vydala, a to nejen jménem dávkou postížených ale i nás notářů, kteří jsme při sepisování smluv poznali, jaké obtíže a jakou zodpovědnost dávkové předpisy na nás uvalily.

Dr. Togner:

Poznámky z praxe.

Dva výnosy justiční správy z poslední doby nutkají k odpovědi.

1. Ve výnosu ze dne 3. června 1926 pres. 10.314 vyslovilo presidium mor. sl. vrchního soudu názor »že o nějaké soukromé úschově notářově vůči obecenstvu nemůže býti řeči, ježto podle § 104 not. řádu náleží právě k úřadu notářů, aby v úschovu přejímali listiny všeho druhu a další §§ 105 a 106 not. řádu upravují příslušné povinnosti notářovy.« Názor tento jest rozhodně mylný, neb tímtež právem by se mohlo usuzovati, že notáři mohou listiny sepisovati jen ve formě spisů notářských. Notář přejímá nejen poslední vůle, jichž způsob úschovy tento výnos vyvolal, ale i denně listiny od stran k úschově (dlužní úpisy za účelem vyhotovení kvitancí, poz. archy a listiny za účelem přípravy smluv, atd.) a zatěžovalo by přejímání listin dle § 104 not. řádu nejen notářské kanceláře zbytečnou prací, nýbrž i strany zbytečnými výlohami. Také Šediva »Notářství dle práva rak.« strana 233 posl. odstavec připouští soukromou úschovu notáře, stejně i Reich »Oest. Notariatshandbuch« strana 517 a 518.

2. Výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 22. srpna 1926 čís. 28.144/26, jenž chce zameziti zneužívání po-